

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 Mal 254670 19 Rev
Dana, 04.06.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „T.“ a.d. B., protiv tužene S.Đ. iz B., koju zastupa M.S., advokat iz M., radi duga, vrijednost spora 1.649,77 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 254670 18 Gž 2 od 29.10.2018. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 04.06.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, preinačava se presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 254670 18 Gž 2 od 29.10.2018. godine tako što se žalba tužene djelimično usvaja i preinačava presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 254670 18 Kom 2 od 29.06.2018. godine tako što se dosuđeni iznos od 1.649,77 KM snižava na iznos od 942,72 KM, slijedom čega se preinačava i odluka o troškovima parničnog postupka tako da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

U ostalom dijelu revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 254670 18 Kom 2 od 29.06.2018. godine usvojen je tužbeni zahtjev i obavezana je tužena da tužitelju na ime duga, po osnovu ugovora o vansudskom poravnanju, isplati iznos od 1.649,77 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 08.02.2017. godine do isplate, te da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 200,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 254670 18 Gž 2 od 29.10.2018. godine žalba tužene je usvojena i prvostepena presuda preinačena tako da je odbijen tužbeni zahtjev kojim je traženo da se obaveže tužena da tužitelju na ime duga plati iznos od 1.649,77 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 08.02.2017. godine do isplate, kao i zahtjev da mu naknadi troškove prvostepenog postupka u iznosu od 200,00 KM. Tužitelj je obavezan da naknadi tuženoj, na ime troškova prvostepenog parničnog postupka, iznos od 1.000,00 KM i da joj plati troškove žalbenog postupka u iznosu od 600,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija dozvoli i usvoji, te osporena presuda preinači tako da se žalba tužene odbije i potvrdi prvostepena presuda ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Odredbom člana 237. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM (stav 2.); ali da stranke mogu (stav 3.) podnijeti reviziju ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, s tim da su pod tačkama 1, 2. i 3. taksativno nabrojani zakonski razlozi koji su od naročitog značaja za izjavljivanje revizije; u slučaju kada se revizija poziva na razloge iz stava 3. ovog člana stranka treba jasno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (stav 4.).

U ovom slučaju revizija nije dozvoljena, jer vrijednost predmeta spora iznosi 1.649,77 KM.

Tužitelj je izjavio reviziju, pozivom na odredbu člana 237. stav 3. tačka 1. ZPP, pa budući da je jasno označio materijalnopravno pitanje, koje se odnosi na zastarjelost potraživanja na ime naknade za isporučenu toplotnu energiju u slučaju zaključenog ugovora o vansudskom poravnanju, po kojem pravnom pitanju postoji različita praksa drugostepenog suda, te kako se radi o pitanju takvog značaja da utiče na donošenje zakonite i pravilne presude, ne samo u ovom sporu, a o njemu se nije do sada izjasnio ovaj sud, dozvoljeno je raspravljanje o predmetnoj reviziji.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za isplatu duga, po osnovu ugovora o vansudskom poravnanju zaključenog sa tuženom, u iznosu od 1.649,77 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je tužitelj kao davalac usluge tuženoj kao korisniku pružao uslugu isporuke toplotne energije; da mu tužena nije isplatila dug za određeni period; da su stranke dana 05.12.2014. godine zaključile ugovor o vansudskom poravnanju (u daljem tekstu: predmetni ugovor), čime je tužena priznala zastarjeli dug za isporučenu toplotnu energiju koji je nastao zaključno sa 31.07.2014. godine u ukupnom iznosu od 1.935,45 KM, te da su konstatovale da tužena prihvata dug i obavezuje se da će ga platiti u 24 mjesečne rate od po 78,56 KM, da prva rata dospijeva na dan 05.01.2015 godine, a svaka buduća svakog 05-tog u mjesecu; da tužena nije u cjelini ispunila svoju obavezu po osnovu zaključenog vansudskog poravnanja tako da preostali dug iznosi 1.649,77 KM i da se

stranke i nakon zaključenja predmetnog ugovora nalaze u istom ugovornom odnosu. Tužitelj je podnio predmetnu tužbu sudu dana 08.02.2017. godine.

Polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je o prigovoru zastarjelosti predmetnog potraživanja sudio primjenom odredbe člana 371. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), te je pozivom na odredbu člana 262. istog zakona, u cjelini usvojio tužbeni zahtjev.

Odlučujući o žalbi tužene, izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja, ali ne i pravni stav prvostepenog suda, pa je žalbu usvojio i preinačio prvostepenu presudu tako da je u cjelini tužbeni zahtjev odbio, nalazeći da je predmetno potraživanje zastarjelo na temelju odredbe člana 378. stav 1. tačka 1. ZOO.

Osporena presuda nije pravilna i zakonita iz slijedećih razloga:

Odredbom člana 378. stav 1. tačka 1. ZOO propisano je da potraživanje naknade za isporučenu toplotnu energiju zastarjeva za jednu godinu.

Prema odredbi člana 366. stav 1. ZOO pismeno priznanje zastarjele obaveze smatra se kao odricanje od zastarjelosti. U smislu navedene zakonske odredbe pismeno priznanje duga poslije proteka roka zastarjelosti smatra se kao odricanje od zastarjelosti, tako da je dužnik u obavezi da takav dug isplati. Pravne posljedice priznanja zastarjele obaveze od strane dužnika ogledaju se u tome što poslije ovako učinjenog priznanja povjerilac stiče pravo da zahtijeva ispunjenje obaveze, budući da se pravni odnos između povjerioca i dužnika vraća u stanje u kojem je bilo prije početka toka zastarijevanja. Stoga, poslije odricanja od zastarjelosti počinje iznova da teče novi rok zastarijevanja obaveze i to prvog narednog dana poslije pismenog priznanja zastarjele obaveze i u trajanju koje je zakonom propisano.

U predmetnoj pravnoj stvari, prema utvrđenom činjeničnom stanju koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. ZPP, parnične stranke su dana 05.12.2014. godine zaključile ugovor o vansudskom poravnanju na ime zastarjelog duga za isporučenu toplotnu energiju koji je nastao zaključno sa 31.07.2014. godine u ukupnom iznosu od 1.935,45 KM, u kojem su konstatovala da tužena prihvata taj dug i sporazumjele se o načinu otplate duga tako da se tužena obavezuje da će ga platiti u 24 mjesečne rate od po 78,56 KM, da prva rata dospijeva na dan 05.01.2015 godine, a svaka buduća svakog 05-tog u mjesecu, ta da tužena nije u cjelini ispunila svoju obavezu iz tog poravnanja u iznosu od 1.649,77 KM, za koji je tužitelj podnio predmetnu tužbu sudu dana 08.02.2017. godine.

Iz naprijed navedenog proizlazi da je počev od 06.12.2014. godine počeo teći novi rok zastarjelosti potraživanja iz odredbe člana 378. stav 1. tačka 1. ZOO jer se sporni dug odnosi na naknadu za isporučenu toplotnu energiju. Ovo iz razloga što pomenutim poravnanjem stranke nisu izmijenile njihov postojeći pravni odnos (nisu izmijenili ni osnov ni predmet obaveze, na način kako je propisano odredbom člana 393. ZOO), već su se sporazumjele o načinu i rokovima otplate toga duga.

Imajući u vidu da je tužena pomenutim sporazumom od 05.12.2014. godine prihvatila da sporni dug plati u 24 mjesečne rate od po 78,56 KM, da je prva rata dospijevala na dan 05.01.2015 godine, a svaka buduća svakog 05-tog u mjesecu, tako da je posljednja rata dospijevala 05.01.2017. godine, te da tužena nije ispunila svoju obavezu iz tog poravnjanja u iznosu od 1.649,77 KM, za koji je tužitelj podnio predmetnu tužbu sudu dana 08.02.2017. godine, proizlazi da, saglasno odredbi člana 378. stav 1. tačka 1. ZOO, nisu zastarjele rate duga od po 78,56 KM koje su dospijevale u periodu od 05.03.2016. do 05.02.2017. godine, odnosno da nije zastarjeo sporni dug za 12 rata u ukupnom iznosu od 942,72 KM.

Iz naprijed navedenih razloga, budući da je revizijom osnovano ukazano na pogrešnu primjenu materijalnog prava, valjalo je u odnosnom dijelu reviziju uvažiti i preinačiti nižestepene presude na način opisan u stavu prvom izreke, shodno članu 250. stav 1. ZOO.

Nausprot tome, saglasno naprijed navedenom, zastarjeo je preostali dug koji je prema zaključenom vansudskom poravnanje dospjevao na naplatu prije 08.02.2016. godine, pa su u odnosu na taj dio duga neosnovani revizioni navodi da je na sporno potraživanja trebalo primjeniti odredbu člana 371. ZOO. Shodno tome valjalo je odlučiti kao u stavu drugom izreke, u smislu člana 248. ZPP.

Primjenom odredbe člana 397. stav 2. ZPP preinačena je i odluka o troškovima parničnog postupka. Tužitelj je samo djelimično uspio sa tužbenim zahtjevom, što podrazumjeva i uspjeh tužene. Obje stranke su imale i zahtjevale troškove postupka, pa kako je njihov uspjeh u postupku gotovo jednak, stekli su se uslovi, iz odredbe člana 386. stav 2. ZPP, za odluku da svaka stranka snosi svoje troškove.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić